

The Australian Esperantist

(Successor to La Suda Kruco and La Rondo)

Oficiala Organo de la Aŭstralia Esperanto Asocio.

Membership, including this periodical: \$3.

Advertisements: 25 cents per line.

Editor (Redaktoro): F. R. Banham, 31 St. Andrew's Ave., Rosanna, Vic., 3084

Treasurer (Kasisto): L. Scott, 34 Ocean Road, Manly, N.S.W., 2095.

A.E.A. Press Officer: H. V. Petley, 32a Lindsay Street, Toowoomba, Q., 4350

Address of A.E.A.: Box 415 P.O. Manly, N.S.W., 2095.

A.E.A. Libro-Servo: T. Elliott, 8 Lone Pine Parade, Matraville, N.S.W. 2036

N-ro 97 (177)

MELBURNO

15 Julio, 1971

Congress Fee for A.E.A. members: \$6
dol. For others 7 dol. Non-attending
members: \$2.50. Send your room reservation
(5 dol. deposit) and Congress Fee
to Esperanto Congress Secretary, Box
2122 T., G.P.O. Melbourne, 3001.

6th List of Congress Members

70. Mr. Harold Gilbert, Hawthorn, Vic.
71. Mr. E. C. Tronerud, W. McLeod, Vic.
72. Mrs. M. E. Tronerud, W. McLeod, Vic.
73. Miss T. Bowes, Malanda, Q'ld.
74. Mrs. I. Fink, Mt. Waverley, Vic.
75. Mr. K. L. G. Smith, Balgowlah, N.S.W.
76. Mr. L. V. Scott, Manly, N.S.W.
77. Mrs. M. Wybenga, Morwell, Vic.
78. Rev. C. C. Cowling, Caulfield, Vic.
79. Mr. A. Turner, Shepparton, Vic.
80. Mrs. K. Morrison, Manly, N.S.W.
81. Mr. E. W. Chandler, Crow's Nest, N.S.W.
82. Mrs. T. A. Richmond, N. Manly, N.S.W.
83. Mrs. W. Greenhalgh, St. Lucia, Q'ld.
84. Mr. B. H. Cordery, Mapleton, Q'ld.
85. Mr. I. W. Heldzingen, Boronia, Vic.
86. Mrs. H. Heldzingen, Boronia, Vic.

87. Mr. J. P. Gunning, Chatswood, N.S.W.

88. Miss A. Dennys, Willoughby, N.S.W.

89. Miss V. Strachan, Glen Iris, Vic.
State Distribution: Vic. 44; N.S.W. 24;
Q'ld 9; W.A. 7; S.A. 2; A.C.T. 2; Tas. 1.
You may win a prize: The first Book
Prize goes to No. 80: Mrs. Kay Morrison
of Manly, N.S.W. She will receive it
during the Welcoming Evening (Sunday,
2 Jan. 1972). If your Congress number is
90 or 100 you too will receive a valuable
Book Prize; so hurry with your enrolment.

AUSTRALIAN ESPERANTO ASSOCIATION OFFICIAL NOTICES 18th June, 1971

New Individual Members

Carlson, Mrs. M., Morwell, Vic.
Sleswick, Miss J., Morwell, Vic.
White, Miss P., Morwell, Vic.
Mackenzie, Miss J., Morwell, Vic.
Quinn, Miss J., Morwell, Vic.
Broderick, Miss E., Morwell, Vic.
Carlson, Miss T., Morwell, Vic.
Castilla, Miss A., Morwell, Vic.
Regan, Mr. B., Moe, Vic.
Gale, Major I., Armadale, Vic.
Deutscher, Mr. A. D. Fairfield, Q'ld.
Frost, Mr. A. S., Northgate, Q'ld.
Gibson, Mrs. M., Auckland, N.Z.
Wilson, Miss P., Gardenvale, Vic.
Ferguson, Mrs. E., Dee Why, N.S.W.

Publicity Fund

Previously acknowledged	\$887.31
Brown, Mrs. L. M., Vic.	2.00
Fink, Mrs. I., Vic.	2.00
Pisz, Mr. T., Vic.	1.00

Stubbs, Miss J., Qld.	5.50
Williams, Miss B., Vic.	7.00
Hanks, Mr. E. S.	1.00
Bate, Mrs. L., Qld.	2.00
Grant, Mr. E. T., Qld.	2.00
Marshall, Mr. H., Vic.	3.60
N.S.W. Esperanto Fedn.	50.00
Gray, Miss J. L., W.A.	2.00
	\$965.41

Sincere thanks to every helper.

Interstate Competition Position on 18th June, 1971

	Quote	Points	%
Queensland	130	853	656.1
Victoria	300	1235	411.7
NSW -/- ACT	260	1033	397.3
W. Australia	80	244	305.0
Tasmania	30	44	146.6
S. Australia	40	57	142.5

This competition will finish at the end of November. Help your State to a better position. Here is a list of ways in which you can do so—but act now, for it will soon be too late. We hope to announce the result at the Congress in Melbourne.

Points allotted

New Individual Member	5
New Life Member	50
Popular Course enrolment	2
Intermediate Course enrolment	5
Advanced Course enrolment	10
Elementary Examination success	2
Advanced Examination success	5
"Klercca" Examination success	10
Each \$1 to the Publicity Fund	1

Looking forward to meeting you at the Congress. C. C. Goldsmith, Secretary.

EKZAMENOJ DE A.E.A.

Elementa: Norman A. Collier, Bowen, Q.

Karavano al la Melburna Kongreso

Kvinslandanoj kaj membroj el Nov-Suda Kimrujo, kiuj deziras akiri rabaton per komuna vojaĝo, fluge aŭ fervoje, de Sidnejo al Melburno, **TUJ** kontaktu S-ron C. C. Goldsmith, P.O. Box 415, Manly, 2095, kiu organizos karavanon.

NASKO KAJ DORMO

Estas fakto, ke multaj homoj dormas pli komforte kun la genuoj preskaŭ tuŝantaj la mentonon. Elvokite de la litvarmo, tio estas senkonscia ripeto de ilia pozicio dum embrieco en la utero patrino. Tiaj homoj rigardas ellitiĝojn kiel devojn malamataja: subkonscie, kvazaŭ ree, ili sentas sian naskiĝon. Dum la tuta vivo ĉiu homa havas en si sub-

konscian senton pri tiu psika traŭmato.
—D-ro R. von Urban.

NOV-ZELANDAJ LERNEJOJ

Preciza informo pri E-kursoj en N.Z.-aj lernejoj por 1971 ankoraŭ ne estas ricevita, sed en multaj urboj troviĝas grupoj en mezlernejoj, kiuj studas la lingvon dum horo aŭ duonhoro ĉiusemajne. Nia ĉefa malfacilo estas manko de profesiaj instruistoj vere kapablaj instrui E-on. En Dunedin, Pleasant Point, Christchurch, Wellington, Hastings, Napier, Te Awamutu, Hamilton, Auckland, Wanganui, Palmerston North, Tangowahine, kaj eble en aliaj urboj, laboras malgrandaj grupoj. Aliflanke, estas iom da malprogreso pro translokiĝo de E-instruistoj for de lernejoj en Northcote, Awahou South kaj Palmerston North. Pro tio, la tieaj klasoj ĉesigis. Dum marto, tamen, E-o estis enkondukita al nova klaso ĉe la romkatolika Monaĥina Lernejo de Skta. Jozefo (St. Joseph's Convent) en Whangarei. Laŭ invito de ties lingvo-instruisto, Fratino Verda, 44 geknaboj 10-12 jaraĝaj komencis studi E-on dum duonhoro ĉiunvendre, anstataŭ la latinan kaj francan lingvojn: ŝi studas kun la lernantoj, kaj —por ni kuragiĝel— fratinoj en lernejoj en Wanganui, Napier kaj Christchurch celas lerni E-on por ĝin instrui lerneje.

Multaj lernejestroj en N.Z. favoras kaj subtenas E-on pro diversaj kaŭzoj. Enlernejan instruadon forte subtenas E-ista Junulara Asocio de N.Z., kies anoj dissendas "The Worksheet", sub la titolo "Junularo Instruas la Junularon", sesfoje jare. Ĝi haveblas ĉe: Margaret Hamblin, 6 Tennyson St., Upper Hutt, Wellington. Jam aliĝis al EJANZ II instruistoj N.Z.-aj, kiel plenaĝaj anoj (kotizo 2 dol.).

La N.Z.-a Instruista E-Asocio ricevis informon, ke pluraj lernejestroj aĉetas la bonegan lernolibron de R. Makarian: "Secondary School Esperanto" por komencantoj; estas havebla komuna legolibro "Lerta Leganto", I kaj II (por la unua parto de Makarian), kiun verkis EJANZ-anoj.

En "Liberal Studies Courses" (por la plej altaj klasoj altlernejaj: 17-18 jaroj), estas taŭga okazo diskuti la temon: "La Internacia Lingvo — Kia? Kiel? Kia? Kiam? Kion oni faras tiurilate en Aŭstralio? — W. H. King, 27 Norfolk St., Whangarei.

"KRISTANA ALVOKO"

is the organ of the Fellowship of British Christian E-ists. Copy from Mrs. Marion Walker, 16 Church Green, Bridlington, Yorks. 12 pages.

MANKIND'S SLOW PACE TO PROGRESS

THE FORERUNNERS VERSUS APATHY AND PREJUDICE

In the revue "Esperanto", May, 1971, Professor Gaston Waringhien sketches the thought of some of the greatest minds—Galileo, Francis Bacon, Grotius, Descartes, and the French thinkers of the 17th century. Much of their universal outlook and ideals found expression in 1887 in the work of Dr. L. L. Zamenhof. The professor asks why, if in Esperanto there is embodied and realised so much of what the great thinkers of past centuries dreamed, it has met apathy and opposition, and remains yet so far from final victory.

He answers this by pointing to the slowness with which the world accepted other benefits. For instance, the reform of the Gregorian calendar of 1582 was adopted by England as late as 1752; in Russia only in 1918. The astronomical discovery by Galileo of the revolution of the planets round the sun was sanctioned for instruction in Rome in 1822. The abolition of slavery, which Grotius (1583-1645) had postulated as a juridical right, after six centuries of Christianity, was proclaimed in England in 1833; France in 1848, U.S.A. in 1865—and from slavery the earth is not yet fully

freed. The establishment of an International Court of Arbitration, visioned also by Grotius, remained an airy project till 1899, when it found limited realisation.

Esperanto is only some 80 years old. Its achievement in that short time, when assessed in the light of the above evidence, is indeed remarkable.

Mankind but slowly comes to see.

Accept and use the blessings at its hand,

Wherewith its shackled strength to free
And wider means of progress to command.

The world is in the process of massive transition; news-media is piped into every home. Thus, the analogies with the inarticulate past may not be wholly valid. International relations—social, economic, scientific—are becoming with every hour more intermeshed, and, as a consequence, free communication for all peoples intensely urgent. The pace is on; the world will not wait further centuries for one language for all. And it need not. It is here, functioning on a scale that could be extended to embrace the earth.

LIBERA FORUMO

Multaj homoj sendadas al mi bankbiletojn en kovertoj. Mi timas, ke, se oni daŭrigas tiel fari, iu fripono en la Poŝto eltrovos tion, kaj mi ne nur ne ricevos tiujn leterojn, sed ankaŭ aliajn, kiujn oni eble malfermos, esperante trovi monon. La afero estas kontraŭleĝa. Tio ne min kulpigas, sed se postklasifikistoj sciis, ke ofte troviĝas mono en miaj leteroj, mi povus perdi multajn leterojn. — Tom Elliott, Libro-Servo.

Nuntempe, Esperantistoj sin turmentas senlime pri la manko de kreskado en la movado. Mi hezitas aldoni ankoraŭ opinion al ĉi tiu tro aerumata temo. Sed, ŝajnas al mi ke en epoko de implikado, en tempo de partoprenantaj demokratuloj, ni dividigas en agantan malplimulton kaj pligrandan malplimulton (!) de akceptantoj. Por kontraŭbatali tion "The Australian Esperantist" povus esti la vera voĉo de nia nuntempa movado. Mi sciivolas pri la opinio de aliaj legantoj, kiel nutri antaŭenigan kunecon.—Sino E. Reed, E. Oakleigh (Vic.)

BERTRAND RUSSELL:

L. COUTURAT

En sia aŭtobiografio (p. 134) Bertrand Russell skribis, ke en 1897 li ricevis pri sia verko "Fundamentoj de la Geometrio" laŭdleteron de Louis Couturat. Tiu ne sciis la Anglan lingvon kaj, "armita de vortaro" nur pene povis tralegi la verkon. La du viroj kelkfoje vizitis unu la alian, sed fine ĉesiĝis kontakto, ĉar Couturat "absorbiĝis en la problemoj de internacia lingvo". Per sampaga komento Russell implice montris sintenon al Esperanto malan ol tiu de sia samtempulo H. G. Wells, kiu, okaze de la morto de Zamenhof, sin esprimis en 18 majo, 1918, per: "Zamenhof — unu el la plej noblaj specimenoj de tiu internacia idealismo, kiu estas la natura donaco de la Judaro al la homaro".

Couturat estis elstara filozofo, logikisto, kiu ludis drame gravan rolon en la afero internacilingva de 1907 ĝis 1914, en kiu jaro li mortis pro trafik-akcidento en Parizo. Vidu: Leteroj de Zamenhof: G. Waringhien.

BED IN SUMMER (p. 130)

Somera enlitigo

En vintro vekas min la stelo,
Aŭ flava lumo de kandelo,
Somere, tute mala ago,
Mi enlitigas dum la tago.

Mi kuŝas kiam la paseroj
Ankoraŭ pepas en hederoj,
Kaj plenaĝulaj piedplatoj
Ankoraŭ sonas sur la stratoj.

Kaj ĉu ne bedaŭrinde estas,
Ke kvankam ĉio hela restas,
Kaj kvankam ludi mi deziras,
Al la lito jen mi iras?

—Brendon Clark

Enlitigo en somero

En vintra nokt' leviĝas mi
kaj vestas min ĉe l' kandellum'.
Somere oni pelas min
en liton ĉe la tagolum'.

Irante litten vidas mi
la birdojn salti sur branĉar',
kaj aŭdas sur la stratpavim'
paŝetojn kurtajn de l' homar'.

Cu ne mirinde en somer'
dum blua estas la ĉiel',
mi ludi volus ĉe river',
dormiri devas sen ribel'?

—Adolf Holzhaus

LA PURIGANTA POEZIO

Per praktiko de poezio homo povas purigi la emociojn de la memo. Ofte mankas al ni iu al kiu ni povas konfesi, eldiri niajn animajn prem-ĝenojn. Estus bone, se ni povus elverŝi niajn sentojn, sen timo, sen embaraso. Atestas tion poetoj mem:

Wordsworth: (Mia poemo) estas ĝustatempa elvoĉo, kiu alportis al mi koran faciligon.

Byron: La poezio estas kvazaŭ la lavo de fi imagpovo. Per ĝia erupcio ĝi malebligas en mi eksplodon.

Goethe: Kio min maltrankviligas, tion mi esprimas poezie. En tiu maniero mi ĝin neniigas.

Newman: La poezio estas rimedo por senŝargigi prematan animon. Ĝi estas elirejo tra kiu la emocioj fluas, trovante sinesprimon.

Keble: Por sennombraj homoj la poezio estas sav-klapo, kiu evitigas al ili mensan malsanon.

Bedaŭre, nur malmultaj el ni kapablas —poezii.

El "Junge Leiden: Lieb Liebchen . . ."
Heine.

Du Tradukoj.

Al brusto, al mia—ha, ĝi min doloras,
Almetu maneton, amata knabino.
Vi aŭdas, ke tie meblisto laboras?
Li por mi la ĉerkon konstruas sen finol

Ha, kiel li frapas en mi en la koro!
La vivo forkuras, ne restas jam por mi . .
Rapidu, rapidu kun via laboro,
Ke povu mi jam je eterne ekdormi.
—Leo Belmont: Fundamenta Krestomatio.

Ce l'koro tuŝu min, trezoret',
Ah, aŭdu batojn en brustkameret':
meblist' malica pri la konstru'
de mia ĉerk' laboras kun bru'.

Tag-nokte martelas, frapas li,
la dormon delonge rabas li.
Ah, majstro, rapidu preti jam,
ke dorme mi povu kvieti jam.
—K. Kalocsay, Kantoj kaj Romancoj.

Traduku ĝin en la Anglan. Provo aperos
en la aŭgusta numero.

TIBOR SEKELJ

En "Heroldo de E-o", I Majo, estas legate, ke li portis Esperantan flageton ĝis la pinto de la monto Kosciusko — "surloke legata Koziasko". Jam do li portis ĝin sur la suprojn de tri kontinentoj. Restas nur Eŭropo kaj Azio. "Ĉu iu pli juna transprenos la torĉon?"

NEKROLOGOJ

Roy Rawson

Veterana Esperantisto, Roy Robert Rawson, 73-jaraĝa, mortis la 14-an de junio, 1971, en Hawthorn, Melburno, Viktorio. En antaŭa tempo li fervore, efike kaj sindediĉe laboradis publike por la Internacia Lingvo en diversaj kampoj — organizaj, radiaj, librovendaj. Pro siaj Eŭropaj vizitoj, li estis konata ankaŭ internacie. Li restis dumvive fidela al tiu nobla celo, por kiu li plifrove oferis tiom multe da tempo kaj energio.

Kun funda bedaŭro liaj amikoj kaj kolegoj de la bela tempo jam pasinta lin adiaŭas, kaj al lia edzino, Florence, kaj ilia filo, Donald, sincere kondolencas.

George Mrongovius

Aŭstraliaj Esperantistoj aŭdos kun bedaŭro pri la morto de S-ro George Mrongovius, dum kelkaj jaroj ano de la Melburna E-Societo. Li naskiĝis en Rusujo kaj vivis dum kelkaj jaroj en Germanujo, kie li eklernis Esperanton. En 1949 li enmigris Aŭstralion kaj malfermis libro-vendejon sub la nomo "POLYGLOT". Parto el la stoko de

"Polyglot" estis Esperanto-libro kaj gazeto kaj tiumaniere li multe propagandis por nia lingvo kaj varbis kelkajn novajn membrojn al la Melburna E-Societo, unu el kiuj estas la nuna Prezidanto.

En Junio 1970 li devis submeti sin al operacio, post kiu li ne resaniĝis, kaj li mortis la 23-an de Februaro, 1971. Al S-ino Mrongovius kaj al lia familio ni esprimas niajn profundajn kondolencojn.

AUSTRALIA KRONIKO

Klubraportistoj bonvole sendu viajn raportojn ĝis la 15-a de la monato al la A.E.A. Vic-Sekretario, 41 Byfield Street, Reservoir, Vic., 3073.

PERTH: Okazis 26/5 kunveno ĉe Suda Perto. S-ino Pollard montris la uzon de la fino 'n' rilate al la preterlaso de prepozicio. Nia Prezidanto prezentis aforismojn kiel temon por legado, kaj sekvis voĉlegado estrita de S-ino Palmer, kiu preparis diversajn ĉerpajojn el proverbaro. Ĉiu vice legis pecon kaj tradukis Anglen. Poste S-ro Finch laŭtlegis amuzan rakonton. La celo de spertuloj estis helpi kaj kuraĝigi komencantojn al partopreno en ĉiu kunveno.

Liganoj 9/6 kunvenis ĉe Nedlands en la Kolegio de Instruistoj. Ĉar inter la grupo komencantoj sin trovis, la temo baziĝis sur voĉ-esprimoj, kompreno de legataj artikoloj kaj gramatika ekzercado. S-ro Howard preparis vigle estris elpensitan programon. Lia ĉefa temo estis la uzado de la sufiksoj 'ig' 'ul'. Post tiu cerbo-streĉo, li prezentis kart-judon, kiu necesigis klaran prononcon.—G. Pollard.

ADELAIDE: Lokaj anoj ĝojas vidi inter si denove S-ron F. D. Vawser, kiu antaŭ nelonge revenis el Britujo. Li estis tre entuziasma, kaj havis multon por rakonti, pri historiaj vizitindaĵoj en Anglujo, kiam li alparolis la klubanojn. Li denove kaptis la okazon priskribi siajn travivaĵojn kaj montri siajn belajn bildojn kaj broŝurojn kiam S-ino Fay Koppel el Melburno survoje al Alice Springs ĉeestis kunvenon je la 8-a de Junio. Tiukaze klubanoj ankaŭ diskutis kun la vizitantino la venontan tutaustralian kongreson en Melburno. Tiu kunveno okazis en la hejmo de F-ino Mary Hodge. Poste F-ino Win Addis regalas la ĉeestantojn.

MELBOURNE: S-ino Fay Koppel, 17/5 pritraktis la temon "Privat kaj Gandhi" kaj tiel atentigis pri ankoraŭ unu trezoro en nia Biblioteko, la libro "Vivo de Gandhi". 24/5 S-ro H. Beechey alparolis

la ĉeestantaron pri la antikva ĉina sistemo "I Ching", plej malnova maniero profetadi. Laŭ ties principaro la progreso de la mondo dependas de senĉesa ŝanĝado, kaj per la observado de tiu proceso oni povas reguligi la vivon. Li klarigis ankaŭ la sistemon reprezentita per simbolaj sesoj da rompitaĵ kaj nerompitaĵ linioj ĉion en la universo kaj la maniero fari demandojn kaj ricevi taŭgajn respondojn per la gusta ŝanĝado de la linioj.

Ni havis 31/5 la plezuron renkonti S-ron Konarewski, kiu estis la lasta sekretario de la E-Societo en Czeŝoslovakio (Pollando), antaŭ ol li rifugiĝis el Pollando por la helpo de Svedaj kaj Germanaj E-istoj. Li interese rakontis pri sia vojaĝo de Svedujo kaj Danlando al Aŭstralio. Samvespre, S-ro Marshall Cohen rakontis pri adiaŭna kunveno li havis je 26/5 kun S-ro Tibor Sekelj en la Tullamarine Aerhaveno. Post kvinmonata vagado tra multaj parto de Aŭstralio kaj Nov-Gvineo, S-ro Sekelj reiris al Jugoslavujo por prelegi kaj montri siajn filmojn al siaj samlandanoj. Nia lerta lingvisto Kim Bastin, 7/6, parolis pri la malfacilo de la angla gramatiko kaj montris ke tamen ekzistas reguloj.

MORWELL: En Aprilo Ges-roj Schepers prezentis teatraĵeton, kiun ili registris per sonbendaparato. S-ino McLaren prezentis registritajn kantojn en Esperanto. En Majo S-ro Colin Laird prezentis interesan filmon kiu montris al ni ion pri la vivo en la R.A.A.F. Li montris filmon pri sia flugvojaĝo al Havajo kaj Figio antaŭ kelkaj jaroj.

Ni ĵus preparas novan E-kurson sur sonbendo, kiu estos multe pli malmultkosta ol similaj kursoj haveblaj. Interesuloj skribu al S-ino Mabel Wybenga, 30 Butters Street, Morwell, 3840.

Gratulojn al S-ino I. McLaren kiu sukcese plenumis la Elementan Ekzamennon de A.E.A.

En Junio ni festis nian 2-an datrevenon de la fondiĝo de nia klubo per donaco de Esperanto-Libro al la Morwell Publika Biblioteko. Tio estas la 3-a libro kiun ni donacis al nia biblioteko.

SYDNEY: 17/5 Rene Asselin montris lumbildojn de la dua parto de sia ĉirkaŭmonda vojaĝo; — la aŭtobuso kiu iras de la Oriento al la Okcidento; bildoj de Nepalo kaj Himalajo, temploj k.t.p.; rivero Gango en Hindujo; Rene sur elefanto, vizitante allogajn lokojn; la Tag-Mahalo, la montpasejo Kajbaro, kie ŝajne ĉiuj portas pafilon; en Pakistano kaj Irano, fine Istanbul kaj mirindaĵ

moskeoj; sonbenda parolado kun tipa Hindua muziko. Ni ĝu-atas vidi ĉiujn bildojn de Eŭropo.

22/5: Speciala kunveno. Estis 22 anoj de Sidneja kaj Manlia Klubo, ankaŭ aliaj grupoj, por rebonvenigi S-ron Tibor Sekelj, kiu revenis de Nova Gvineo kaj Nova Britujo, kiu en pasinta tempo la popolo estis kanibala. Dum 1½ horoj ni vidis maloftajn lumbildojn pri la indiĝenoj en iliaj ofte primitivaj lokoj. La indiĝenoj kreskigas kakaon, legomojn, ignamojn k.t.p. Iuj el ili fidis al la stranga "kargokulto", por provizi kion ajn ili deziras. Tibor lerte parolis pri la kuriozaj kutimoj de la popolo kaj rakontis aventuron, kiu preskaŭ faris finon al li. Li reiras hejmen kun niaj bondeziroj. En la ĵurnalo "Australian" 24/5 aperis bona intervjuo kun li pri E-o.

24/5: Lumbildoj kun sonbendo en E-o ricevitaj de Madame Simone Humm, kiu loĝas en Avignon, Sud-Francujo: — bildoj de mezepokaj preĝejoj, ankaŭ antikva akvedukto, amfiteatro kaj aliaj ruinoj, krom bildoj modernaj. Laŭ peto, ni sendis la bildojn al Morwell.

29/5: La "Esperanto Federation of New South Wales Incorporated" (nova nomo) kunvenis en la Esperanto-Domo: poste, danco kaj koncerto. 31 5: Margaret Chaldecott instruis pri ludo "Punchino", simila al "Scrabble", sed kun E-literoj, afiksoj k.c. 7/6: Frans Franch regalas nin per Magnetofono Muziko: "Tria Simfonio" (Beethoven) kaj partojn de aliaj verkoj. — G. E. Browne.

("Punchino": Unua Aldono (1909) al la Universala Vortaro. Lau lingvoj F. I. H. P. R. — Red.)

MANLY: 3/6: postkursa parolado fare de Betty Cleminson, kun lumbildoj, pri ŝia lastatempa vojaĝo. Aĉesis 19, inkluzive de 6 el la elementa kurso. 5/6: en la halo de North Balgowlah Presby. Church okazis Internacia Distra Nokto, societa vespero Anglalingve, organizita de Thora Richmond. Pastro Graham Beeston salutis. Marjorie Duncan parolis pri la celoj kaj praktika valoro de E-o, kun eta demonstro. Marjorie Liston, Richard Moir kaj Marjorie Duncan kontribuis al la muzika programo. Preĝejoj aranĝis "kvizojn" kaj montris diapozitivojn pri alilandaj vojaĝoj.

10/6: kutimaj kursoj — elementa, propra, altrada — ĉe la Vespera Lernejo, Darley Road, Manly. Altraduloj partoprenis en ŝaradoj, kiujn Lily Goldsmith lerte gvidis. Sekvis kunveno, diskuto, konversacio. 17/6: ĉeestis elementan kurson 5; altrada 12. S-ro P. E. Schwerin lumbilde prelegis pri "La

Loire-Valo kaj Belgujo". Unuaranga programo, kiun raportis "North Shore Times", "Pacific Times", "Pittwater and Warringah News". — Fenikso.

BRISBANE: Nia prezidanto, S-ro Karl Gunster, gastprelegis ĉe festlunĉo de la Turisma Ligo ĉe Motelo Coronation. Ĉirkaŭ 80 personoj ĉeestis. Viglaj demandoj estis faritaj al Karl pri la internacia lingvo. Ni esperas formi novan studgrupon. — V. Robinson.

TOOWOOMBA: Ĉe nia lasta kunveno, 8/6, ni diskutis la eblecon aranĝi la 19-an Aŭstralian E-Kongreson en nia urbo. Tiurilate ni ricevis leteron de S-ro Herbert Koppel, A.E.A. Vic-Sekretario, kiu diris ke neniam kongreso ĝis nun okazis en Kvinslando, kaj Toowoomba estus taŭga loko ĉar nia somero estas pli milda ol tiu de Brisbano. Ĉiuj ĉeestantoj konsentis ke estus instiga okazo havi la 1974-an kongreson en nia urbo, sed ke nia societo nun estas sufiĉe forta en la nuna tempo. Tamen ni plu diskutos la problemon.

ROCKHAMPTON: Ĉiun ĵaŭdon 2 klasoj daŭre kunvenas en la vespero. Entuziasmaj komencantoj bone progresas. Ĉiun sabaton posttagmeze kelkaj membroj kunvenas por praktiki konversacion kun la celo akiri fluecon por partopreni la Melburnan kongreson. Daŭras vendado de bumerangoj eksterlanden.

REDCLIFFE: Pri la dumonata kunveno (6/4) hejme de Ges-roj R. Memmott ni raportas: S-ro Memmott jam faris prividadan sonbendon pri la duoninsulo Redcliffe, kiun ni sendas al ĉiu E-grupo en Aŭstralio. Ni konsideras faron de historia sonbendo pri Redcliffe, la plej malnova blankula loksido en Kvinslando.

La grupo bonvenigis novajn membrojn — S-inojn D. Hennify kaj G. de Millo; gratulis al S-ro C. Goldsmith okaze de lia edziĝo; al S-ino E. Tognolini pro flegista ekzamen-sukceso; sendis salutkarton al F-ino Luplaur pro ŝia 106-a datreveno, kaj karton al S-ino Seccombe, esperante al ŝi resaniĝon.

Sur la insulo Bribie 4/4 anoj de la grup Redcliffe gaje kunvenis kun la grupoj de Brisbano kaj Sunshine. La ĵurnalo "Redcliffe Herald" dekkole raportis pri la supraj okazoj. — Lilian Memmott.

S.A.T. Congress

If near Paris 31 July - 6 August, look in on it. Details from S.A.T. UEA-yearbook, p. 65. Late detailed info. just received, May 31.

18-a Aŭstralia Esperanto Kongreso

Januaro 2-8, 1972

ESPERANTAJA KONKURSO

Queen's College
Melburno, Viktorio.

La personoj kiuj sendos la dek plej bonajn Esperantajn (bildkartojn, ilustritajn salutleterojn, gazetojn k.t.p.) ricevos premiojn.

Sendu Esperantajn al

A. C. Heathfield 128 Broughton Road
Surrey Hills Victoria 3127 AŭstralioDum Periodo de Tensio, Timo, Dubo,
kaj Danĝero.

"Por taksu la veran karakteron de homo necesas scii, kion li faras, se li scius, ke neniu ajn lin akuzos". Tiujn dudek unu vortojn diris Thomas B. Macaulay, angla aŭtoro kaj poeto. Ili tre frue influis mian vivon.

Antaŭ kvindek jaroj en kvartalaĉa lernejo, S-ino Robinson submetis sian klason al testo pri aritmetiko. "Ĉiam ŝi kontrolis la respondarojn, ŝi ekrovis, ke dekdu knaboj estis skribintaj la identan malpravon respondon al unu el la problemoj.

S-ino Robinson petis tiujn dekdu knabojn ke ili restu post la ĉeso-signalas. Ŝi prezentis neniajn demandojn. Ŝi neniu akuzis. Ŝi simple skribis sur la nigra tabulo dudek unu vortojn kune kun la nomo de la nobla homo, kiu ilin verkis, kaj ŝi ordonis siajn lernantojn kopii ĉi tiujn vortojn cent fojojn.

Mi nenon scias pri la aliaj dekdu knaboj, sed parolante pri tiu sola knabo el la dekdu, kies intimajn pensojn mi konas, mi povas ĉi tion diri: tiu estas la plej grava unuopa leciono de mia tuta vivo.

Okazis, ke mia vivo ĝis nun trapasis periodon de tensio, timo, dubo, kaj danĝero. Estas konsole, kompreneble, lerni el la historio, ke ĉiuj periodoj estis plenaj de tensio, timo, dubo, kaj danĝero, sed homo bezonas pli ol konsolon — li bezonas ilojn per kiuj labori kaj vojmontrilojn por lin gvidi; kaj li bezonas mezurstangon per kiu mezuri.

Kvindek jarojn post ol konatiĝi kun la vortoj de Macaulay, mi ankoraŭ opinias, ke ili estas la plej bona mezurstango, kiun mi iam ajn trovis. Ne pro tio, ke ili provizas rimedon mezuri aliajn, sed pro tio, ke ili provizas nin per rimedo mezuri nin mem.

Malmultaj el ni devas fari grandajn decidojn: kompromiti nian nacion al milito aŭ endanĝerigi la armeon per batalo; sed ĉiuj el ni devas tagon post tago fari pure personajn decidojn: Ĉu ni enmetu en la poŝon la enhavon de tiu monujo, kiun ni trovis sur la strato, aŭ

ĉu ni transdonu ĝin al la polico? Ĉu ĉi tiu mendo erare sendita al ni anstataŭ al nia rivala firmao estu aldonata al nia vendokvoto, aŭ honeste sendata al tiu, al kiu ĝi vere apartenas?

Neniu scios! Neniu krom vi, sed vi devas vivi kun vi mem. Ĉiam estas pli bone vivi kun iu, kiun vi povas estimi — ĉar estimo naskas memfidon, kaj memfido estas multe pli bona ol konsolo.

Memfido estas bonega armilo — precipe dum periodo de tensio, timo, dubo, kaj danĝero. — El la angla tradukis Ken G. Linton.

RECENZOJ

"La Turmentego de la Mennmortigintoj": Almerindo Martins d: Castro. El la Portugala originalo tradukis Benedicto Silva. Eld. Spiritisma Federacio de Brazilo. 160 paĝoj. Prezo ne indikita.

Al teranoj permedume parolas spiritoj de sinmortigintoj. La verko ĉiupaĝe predikas kontraŭ tiu "krimo, la fonto de nepriskribeblaj turmentegoj", vivece ilustrante per historiaj notoj. Sinmortigo estas la plej malbona speco de murdo, ĉar pro ĝi oni ne plu havas okazon por penti.

Seneko, Epikteto, Sekspiro, David Hume, Tennyson inter aliaj parolis pli milde, eĉ favore pri sinmortigo. Aliflanke Cicerono, Martialo, Ovidio, Defoe kaj Goldsmith kondamnis ĝin kiel malkuraĝon.

Sekspiro: Kontraŭ sinmortigo estas malpermeso tiel tree Dia, ke mia man' malforta tremas . . .

Ho, se l'Eterna ne barinta estus per sia leg' la sinmortigon!

Montaigne estas duvoĉa: La plej dolĉa donaco de l'Naturo al la homoj estas la ŝlosilo per kiu ni povas eliri el la karcero de l'vivo (Eseoj 111/3). Sed: Estas ago malkuraĝa, kaŭri en tert'uo sub pezega tomboŝtono, por eviti la batojn de l'sorto (11/3).

Estas okazoj pri kiuj humana homo nepre sentas neceson indulgi sinmortigon, pro la diversaj motivoj, kiuj pelis lin ĝis tiu ekstrema faro. Edzo, ne naĝipova, vidas edzinon, filon baraktanta en muĝanta maro; li senespere plonĝas en ĝin por morti kune kun la amato. Simile pri incendio, en kiu ne estas eĉ ŝanceto transvivi eniron, li tiel same faras. La heroo Oates (otz) ĉe la malespera esploro Polusa, adiaŭis siajn morte-mizerajn kamaradojn en tendo en la glacia, ventvipata sovaĝejo, por eliri al certa morto, nur por ŝpari al ili la ŝarĝon de lia subteno. Ĉu krimaj sinmortigoj, aŭ agoj de sindona oferemo?

Havebla ĉe: Luiz Otero, Caixa Postal, 323 Cassino, Rio Grande, RGS Brazil.

"Ni Komedietas": Ok skeĉoj de Zora Heide. Eld. Dansk E-Forlag, Ingemannsvej 9, DK 8230, Aabyhøj, Denmark. 32 paĝoj. Prezo 4 Danaj kr.

Aparte plaĉas "Ĉe Dentisto", ne tre longa. Ĝi estas ridiga kaj facile lud-bla. "Panika Intervjuo" postulas aparte bonan lingvolertecon, klare senhezitan elprononcon, ĉar temas pri ion avangardisma poetino, kiu voĉlegas sian strangan vers-monstron.

"Karulo", de eble triminuta daŭro, estas bona provpeco por memfidigi novajn rolulojn ĉe amuzo teatra. Uzantoj povas modifi, alifrazigi, tie, kie ili pensas, ke tio ankoraŭ pli forte ridigus spektantojn. Sed indiku la fonton.

La du-akta "Psikoanalizo" estas iom nedee aŭdaca.

Mendebla ĉe nia Libro-servo.

"Antaŭ du mil Jaroj": el la Portugala tradukis Porto C. Neto. Eld. Brazila Spiritisma Federacio, Rua Souza Valente 17 Rio de Janeiro, Gb, ZC -08. Prezo ne indikita.

Vidu: La Rondo, Jan-Feb. 1952. Relegite la libron, la tiama recenzinto nun konfirmas sian aprecon de la verko. En la interduumaj tridek jaroj ankoraŭ ne aperis similtima romanego el la grandioza speco al kiu apartenas ĉi verko kune kun "Kio Vadis?" kaj "Fabiola". Kun la nomitaj ĝi rajte komparigus. En ĝi oni kvazaŭ vivas en la unika tempo historia — la estigo de la Kristana eklezio meze de la pagana mondo.

Temas pri reenkarigo de spirito, Emanuel, kiu lernas per doloroj la vojon al perfekteco. Li parolis per mediumo, Xavier, kiu aŭtoris la libron.

La stilo estas iom balaste peza, troriĉa, floreca prozaĵo. Per arta resumo, kiu forigus milojn da modifantaj vortoj kaj frazoj, la leganto pli facile ricevus la sencon kaj pli plezure sekvus la historion. Lingvaĵo gramatike bona.

En la pretendata revelacio (p. 321) la Kristo parolas al venintoj en Paradizon. Strange, ke la lingvaĵo de la Majstro pli similas la retorikon de Lapenna ol la pur-elementan stilon de Jesuo. Esprimoj, kiaj "surplaneda vivo", "evoluciklo", "definitivaj progresoj" ŝajnas nekongruaj sur la lipoj de tiu, kiu parolas per la tre simplaj vortoj konservataj en la Evangelio.

La tradukinto rigore limigis sin je la ĝenerale uzata lingoprovizo, evitante

neologismojn. Pro tio, la verko estas rekomendinda por la granda plimulto. Bedaŭrinde, ke ankoraŭ la unua eldono restas neelĉerpita.

"Esperanto: A First Foreign Language for All Mankind". Dr. Bernard Cavanagh, M.A., D.Sc. 32 pages. Eld. The British Esperanto Assn.

The author is an outstanding exponent of Esperanto, and within this finely produced booklet has answered effectively all questions reasonably asked concerning the structure of Esperanto, its organisation, its achievements in various fields, and its undoubted value for anyone who learns it. He brings up to date earlier compendiums, critically examines widely held notions as to the relative "universality" of English, points to the poor results of "school" French and German, attests to the concrete advantages of Esperanto instruction as part of modern-language study, and to the beneficial effect on the use of the mother tongue.

Language discrimination against the small nations is obvious in international politics, where their representatives are compelled to argue their case versus those of major powers, who are able to use their own languages. Further, the small peoples must often choose their less dialectically competent delegates mainly on account of their mastery of an "official" language.

The pars on The Neutrality of Esperanto and its organisation should be absorbed word by word. The author concludes: all users of Esperanto should be welcomed, but views and laws that would suppress, oppose or damage it we must condemn.

No price is given, but every "apostle" should have this booklet.

LIBRO-SERVO

Tri novaj libroj nun haveblaj ĉe via Libro-Servo: NOKTO DA TIMO kaj aliaj noveloj: Bertram Potts \$1.35. NI AKTORAS: Tri komedietoj: Marjorie Boulton \$0.55. NI KOMEDIETAS: 8 Teatraĵetoj: Zora Heide \$0.55.

"Telopeo": bulteno de la E-Fed. de N.S.K. 8-paĝa. Wre Chandler, redaktoro. Audrey Dennys: Mia Kontakto kun Blinduloj: Kay Morrison: recenzo pri libro The Times of Henrietta (Jane Tabberer), krom alio interesa.

Kiel traduki: "telopeo"? Mutas pri tio la P.I.V. Ĉu ne pli trafa titolo?